

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طراحی معماری

شاخه‌ی: کاردانش

زمینه‌ی: صنعت

گروه تحصیلی: عمران

زیرگروه: معماری

نام استاندارد مهارتی مبنا: نقشه‌کشی معماری

کد استاندارد مهارتی: ۳/۱/۵۴/۳۲-۰

شماره درس: نظری ۲/۱۵۴-۰ عملی ۲/۱۵۵-۰

سرشناسه: آریانژاد، پرستو، ۱۳۵۵.
عنوان و نام پدیدآورنده: مبانی طراحی معماری رشته عمران زمینه صنعت شاخه کاردانش / مؤلف: پرستو آریانژاد
برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش.
مشخصات نشر: تهران: گویش نو، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۲۲۷ ص: مصور (بخشی رنگی)؛ ۲۲×۲۹ س.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۸۴-۶۶-۵
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: معماری -- طراحی
شناسه افزوده: طباطبایی زواره، ملک
شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف و برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای
و کاردانش
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ م ۲/۳۳ ۹۷۵۰/
رده‌بندی درویی: ۷۲۰/۲۸۴
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۳۵۸۵۰۳
تاریخ درخواست: ۱۳۹۰/۰۳/۰۹
تاریخ پاسخ‌گویی: ۱۳۹۰/۰۳/۱۷
کد پیگیری: ۲۳۵۷۶۸۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز:

پیشنهادها و نظرهای خود را درباره‌ی محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره‌ی ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف
آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

پیام‌نگار (ایمیل) tvoccd@roshd.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.medu.ir

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

عنوان و کد کتاب: مبانی طراحی معماری، ۶۰۹/۴۲

مجری: انتشارات گویش نو

مؤلفان: پرستو آریانزاد، ملک طباطبایی زواره

صفحه‌آرا: فاطمه درویش

طراح جلد: محمدحسن معماری

ویرایش و اصلاحات (چاپ دوم) ۱۳۹۱

این کتاب در کمیسیون تخصصی نقشه‌کشی معماری مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است.

چاپ: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

(تهران - کیلومتر ۱۷ جاده‌ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ "داروپخش" تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴)

نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تهران - ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، صندوق پستی:

۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت www.chap.roshd.ir

ناشر: انتشارات گویش نو (تهران: خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان وحید نظری شرقی - پلاک ۶۱ تلفن: ۵۰-۶۶۹۵۶۰۴۹)

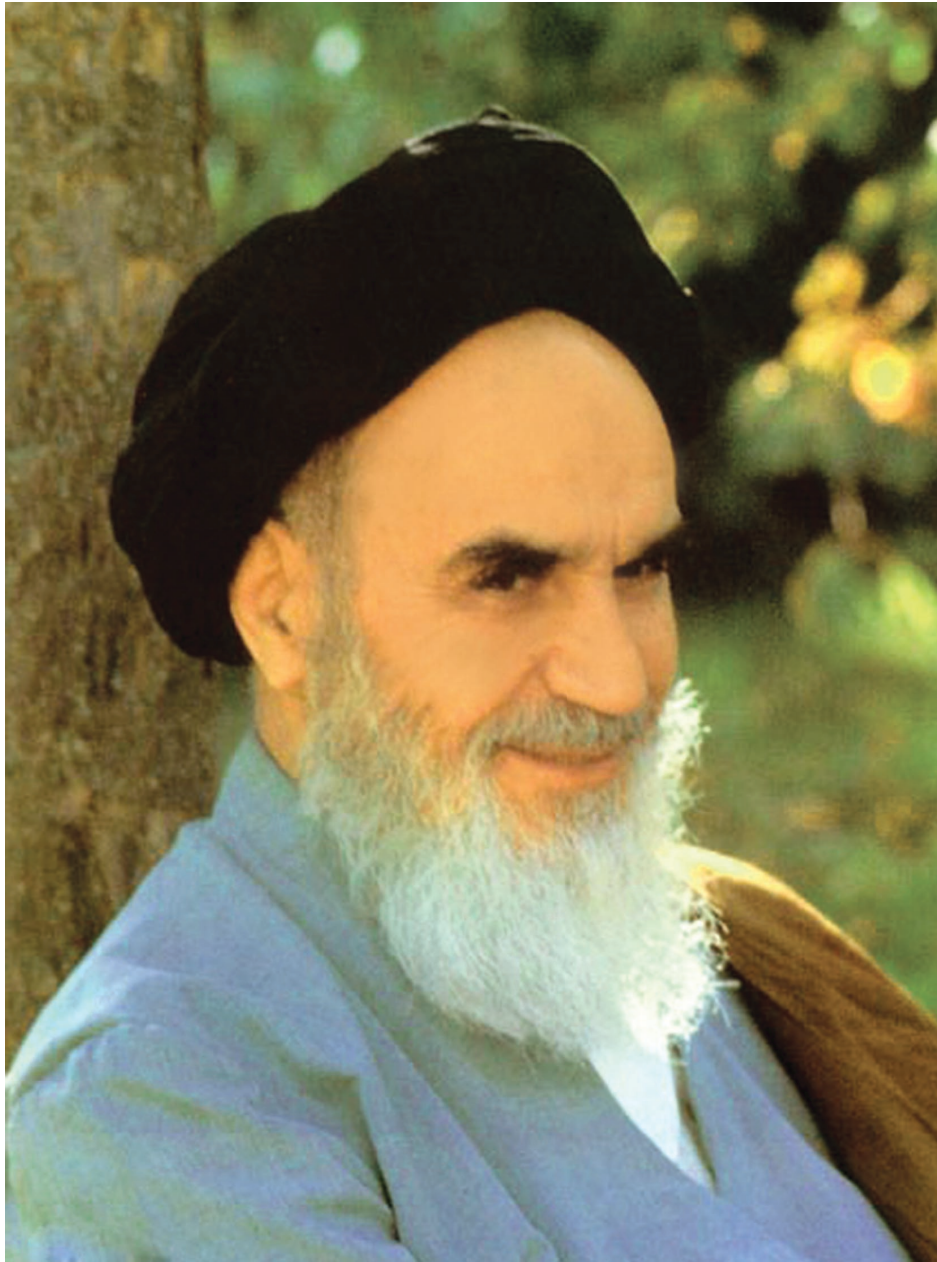
(۶۶۴۸۴۵۳۴)

وب‌سایت www.bookgno.ir

حق چاپ محفوظ است.

ISBN: 978-600-5084-66-5

شابک: ۵-۶۶-۵۰۸۴-۶۰۰-۹۷۸

باید باورمان شود که ما می توانیم.

امام خمینی « قدس سره الشریف »

از زمانی که انسان بر این کره خاکی پا گذاشت تأمین مسکن و سر پناه از اولین نیازهای او بوده است. در طول سالیان پاسخگویی به این نیاز تغییراتی کرده است اما به خودی خود پا برجاست.

در ابتدا او حفره‌هایی را که در دل کوه‌ها وجود داشت برگزید، سپس با دیگر امکاناتی که در اطراف خود یافت اقدام به ساخت اولین سر پناه و به عبارتی خانه خود کرد. خانه‌های اولیه را از مصالح در دسترس و با تکنیک‌های اولیه ساخت و مطابق خواسته‌هایشان شکل گرفت.

هنر و تکنیک خانه‌سازی تا سالیان متمادی در اختیار استفاده‌کنندگان آن‌ها بود. به تدریج ساخت بناهای عمومی به افرادی که از نبوغ و اندیشه خاصی در این زمینه برخوردار بودند (معماران) سپرده شد. به دنبال آن طراحی و ساخت خانه‌های افراد شاخص جامعه و سپس دیگر افراد به معماران داده شد. از بین ساختمان‌های مسکونی آن‌هایی ماندگار بودند که علاوه بر دقت در ساخت و استحکام کافی به خواسته‌ها و نیازهای ساکنین آن‌ها توجه شده بود و پاسخگوی عملکردهایی که در آن‌ها اتفاق می‌افتاد بودند، در ضمن جنبه زیبایی همواره در کنار دیگر عوامل مکمل آن‌ها بود. بسیاری از خانه‌هایی که از معماری سنتی ما به جا مانده است دارای چنین ویژگی‌هایی هستند.

در کتاب حاضر سعی شده است علاوه بر توجه به جنبه علمی و آموزشی معماری به نکات بارز در طراحی خانه‌های سنتی ایران و اقلیم‌های گوناگون آن تأکید شود.

شایسته است هنرآموزان گرامی با در نظر گرفتن شرایط ویژه فرهنگی، اقلیمی و... منطقه خود هنرجویان را در انجام تمرین‌های هر واحد کار راهنمایی بفرمایند.

این کتاب در قالب ده واحد کار تألیف شده است. لازم است هنرجویان قبل از ورود به مباحث طرح شده در استاندارد با فرایند طراحی آشنا شوند، بدین منظور واحد کار اول به آن اختصاص داده شده است. در واحد کار دوم فضاهای رایج در یک خانه مسکونی مورد بررسی قرار گرفته و در واحد کار سوم ابعاد و اندازه در فضاها با توجه به ابعاد و مقیاس انسانی در فضاهای گوناگون خانه بررسی شده است. واحد کار چهارم اختصاص به روابط بین فضاها دارد. پس از آشنایی هنرجویان با این مطالب مباحثی در خصوص حجم، نما و شکل خانه در واحد کار پنجم بیان شده است.

آشنایی با بستر پروژه مکان‌یابی ساختمان در قالب واحد کار ششم توضیح داده شده است. در واحد کار هفتم چکیده‌ای از مباحث مقررات ملی ساختمان در خصوص ساختمان‌های مسکونی آمده است. نورپردازی فضاها به عنوان مکمل بحث‌هایی که تاکنون مطرح شده است در واحد کار هشتم پیش‌بینی شده.

در بخش پایانی کتاب آشنایی هنرجویان با طراحی ساختمان‌های اداری و تجاری تحت عنوان واحد کار نه و ده توضیح داده شده است.

لازم به ذکر است سعی شده این مطلب بر اساس استاندارد مربوطه ولی با ترتیبی شاید متفاوت از آن برای درک بهتر مخاطبان از مطلب بیان شود.

امید است صاحب‌نظران، هنرآموزان و هنرجویان گرامی با پیشنهادات خود، ما را در بهبود کیفیت کتاب یاری کنند.

پیمانه ۱- فرایند طراحی

۱	واحد کار ۱ آشنایی با فرایند طراحی
۲	مقدمه
۵	روند طراحی (مسیر از سؤال به جواب)
۶	مرحله ۱: شناخت
۷	مرحله ۲: برنامه ریزی
۱۰	مرحله ۳: طراحی
	پیمانه ۲: طراحی پلان‌های آپارتمانی و ویلایی
	واحد کار ۲- آشنایی با فضاهای مختلف یک
۱۶	واحد مسکونی
۱۹	آشنایی با عرصه‌های مختلف واحد مسکونی
۲۰	عرصه زندگی خانوادگی
۳۰	عرصه زندگی خصوصی
۳۵	عرصه پذیرایی و مراسم
۴۱	عرصه خدمات و پشتیبانی
۴۵	فضاهای باز و نیمه‌باز
۵۳	واحد کار ۳- ابعاد و اندازه در فضاهای مختلف یک واحد مسکونی
۵۵	ابعاد و تناسبات در فضای معماری
۵۵	ابعاد و مقیاس‌های انسانی
۵۸	ابعاد و اندازه فضاهای مسکونی
۹۷	واحد کار ۴- آشنایی با روابط فضاها در یک واحد مسکونی
۹۹	روابط فضاها
۱۰۴	چرخش و حرکت در فضا
۱۰۶	ارتباط فضاها:
۱۱۵	واحد کار ۵- آشنایی با حجم، نما و شکل خانه مسکونی
۱۱۷	حجم و نما
۱۱۸	شکل کلی حجم خانه
۱۲۰	خط زمین و خط بام
۱۲۱	عوامل اثرگذار خارجی بر حجم و نما
۱۲۵	بام خانه
۱۲۷	سازمان‌دهی اجزا بر روی نما
۱۳۳	واحد کار ۶- آشنایی با بستر پروژه و مکان‌یابی ساختمان
۱۳۵	تحلیل بستر پروژه و مکان‌یابی ساختمان
۱۳۵	اقلیم
۱۴۳	تحلیل سایت و مکان‌یابی
۱۴۳	شیب و توپوگرافی زمین
۱۴۶	راه‌های ارتباطی

۱۴۶	جنس خاک و مقاومت زمین
۱۴۷	عناصر طبیعی و مصنوع زمین
۱۴۸	همسایگان اطراف زمین
	واحد کار ۷- آشنایی با مقررات و آیین نامه‌های
۱۵۳	مرتبط با طراحی خانه مسکونی
۱۵۴	استقرار ساختمان
۱۵۵	الزامات نما
۱۵۵	الزامات فضاهای باز
۱۵۶	الزامات فضای نیمه باز
۱۵۶	الزامات پیش آمدگی بنا
۱۵۷	الزامات فضاهای توقف گاه وسایل نقلیه
۱۵۷	الزامات فضاهای تاسیساتی
۱۵۸	الزامات مصالح فضاهای داخلی
۱۵۸	الزامات پله
۱۵۹	الزامات در و پنجره
۱۶۴	ابعاد الزامی داخل بنای مسکونی
۱۶۵	الزامات تامین نور در فضا
	پیمانه ۳: طراحی پلان نورپردازی واحد مسکونی
۱۷۱	واحد کار ۸- توانایی طراحی پلان نورپردازی:
۱۷۳	نورپردازی
۱۷۴	نورپردازی طبیعی
۱۷۶	انواع نورگیرها در ساختمان
۱۷۹	نورپردازی مصنوعی:
۱۸۱	نورپردازی در فضاهای مسکونی
	پیمانه ۴: طراحی پلان‌های اداری و تجاری
۱۹۱	واحد کار ۹- توانایی طراحی پلان‌های اداری
۱۹۳	فضاهای اصلی اداری
۱۹۷	فضاهای پشتیبانی
۱۹۸	فضاهای خدمات
۱۹۹	فضاهای مسیر گردش
۱۹۹	شکل و جهت ساختمان
۱۹۹	نمای ساختمان اداری
۲۰۰	
۲۰۳	واحد کار ۱۰- توانایی طراحی پلان تجاری
۲۰۴	ساختمان‌های تجاری
۲۱۸	آسانسور و پله برقی و پلکان در فروشگاه‌ها
۲۱۹	تحويل کالا و انبار در فروشگاه‌ها
۲۲۳	منابع و مآخذ

ساعت			عنوان توانایی	شماره	
جمع	عملی	نظری		توانایی	واحدکار
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های آپارتمانی در زمین‌های محدود	۳ و ۴	۶-۵-۴-۳-۲-۱
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های ویلایی		
۲۸	۸	۲۰	توانایی شناخت و بکارگیری آیین‌نامه‌های مرتبط با طراحی معماری در ساختمان	۱۵	۷
۹	۴	۵	توانایی طراحی و ترسیم پلان نورپردازی	۱۲	۸
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان اداری و تجاری	۷	۱۰ و ۹